

31.10.2025

Dnro 1608/03.04.04.04.10/2024

Asia

Kunnallisvalitus

Valittaja

ATM Metsäpalvelu Oy

Päätös, josta valitetaan

Mikkelin kaupungin kaupunkikehityslautakunta 8.7.2024 § 73

Asian käsittely kunnassa

Mikkelin kaupungin metsätalousinsinööri on päättänyt 11.6.2024 (§ 2) taimikonhoito- ja hakkuun ennakkoraivauspalveluiden hankkimisesta yhteensä 100,13 hehtaarille päätöksestä tarkemmin ilmeneviin kohteisiin ATM Metsäpalvelu Oy:ltä. Hankinnan kokonaisarvo on ollut 45 295,75 euroa (alv. 0 %). Päätöksen mukaan tehty hankintapäätös ei muodosta vielä sopimusta, vaan sopimus syntyy vasta erillisten sopimusasiakirjojen allekirjoituksilla.

Mikkelin kaupungin metsätalousinsinööri on päätöksellään 20.6.2024 (§ 3) korvannut aikaisemman viranhaltijapäätöksensä 11.6.2024 ja on päättänyt sulkea ATM Metsäpalvelu Oy:n ulkopuolelle taimikonhoito- ja hakkuun ennakkoraivauspalvelujen hankintaa koskevasta tarjouskilpailusta ja on päättänyt, että seuraavaksi edullisimman kokonaistaloudellisen tarjouksen antanut toimija valitaan kunkin osa-alueen voittajaksi päätöksestä tarkemmin ilmenevällä tavalla. Päätöksen perusteluiden mukaan tarjoaja (ATM Metsäpalvelu Oy) ei ole toistuvista pyynnöistä huolimatta toimittanut Mikkelin kaupungin hankintayksikölle pyynnössä mainittuja tarkentavia asiakirjoja tai dokumentteja tai antanut luotettavaa selvitystä koskien tilaajavastuun työnantajarekisterissä tarkennettavia kohtia. Lisäksi joihinkin tarjottuihin osakohteisiin on tullut huomattavan alhainen tarjous, joten tilaajalle on syntynyt epäily tarjoajan kyvystä suorittaa palvelu.

Kaupunkikehityslautakunta on valituksenalaisella päätöksellään 8.7.2024 hylännyt valittajayhtiön metsätalousinsinöörin päätöksestä tekemän oikaisuvaatimuksen. Päätöksen perusteluissa on muun ohella todettu, että ATM Metsäpalvelu Oy on vasta prosessin aikana ilmoittautunut työnantajarekisteriin, mutta on kieltäytynyt lähettämästä työntekijöidensä

työsopimuksia nähtäville. Kaupunki on sitoutunut PEFC-sertifiointiin, jossa edellytetään, että käytetyllä työvoimalla on kirjalliset työsopimukset ja että työehtosopimuksia noudatetaan. Kaupunki ei ole saanut selvää kuvaa hoitaako yritys velvoitteet työntekijöitään kohtaan Suomen lakien vaatimalla tavalla.

Vaatimukset hallinto-oikeudessa

Kaupunkikehityslautakunnan päätös on kumottava. Kaupunki on velvoitettava korvaamaan valittajayhtiön oikeudenkäyntikulut, mukaan lukien oikeudenkäyntimaksu ja todistelukulut sekä asianosaiskulut täysimääräisesti korkolain mukaisine viivästyskorkeineen. Tähänastiset oikeudenkäyntikulut ovat 800 euroa lisättynä arvonnalisäverolla. Lisäksi kaupunki tulee velvoittaa suorittamaan valittajayhtiölle menetettynä katteena, kuluina, haittana ja vahinkona yhteensä 9 400 euroa lisättynä arvonnalisäverolla. Kaupungin hankintayksikkö tulee velvoittaa julkaisemaan verkkosivuillaan tai yleisessä tietoverkossa ratkaisun lopputulos vähintään 30 vuorokauden ajaksi. Hallinto-oikeuden on lisäksi vahvistettava, että kaupunkikehityslautakunnan esittelijät ja lautakunnan jäsenet ovat esittäneet hylkäysperusteena perättömiä väitteitä. Asiassa tulee järjestää suullinen käsittely.

Valittajayhtiö on valituksessaan tuonut esiin uudistavansa kaiken jo oikaisuvaatimuksessa lausutun valituksessa esitetyn lisäksi. Valittajayhtiö on perustellut vaatimuksiaan muun ohella seuraavasti:

Hankintayksikkö ei ole välttämättä lainkaan lukenut yhtiön oikaisuvaatimusta, koska hankintayksikkö ei ole käsitellyt pisteytyksessä yhtiön havaitsemaa virhettä ja/tai jonkun tarjoajan oikeudetonta suosintaa. Päätös on siten perusteleminen ja sitä rasittaa menettelyvirhe. Oikaisuvaatimusta ei ole siten käsitelty huolellisesti, eikä hallintolain tarkoittamalla tavalla.

Mikkelin kaupunki on rikkonut päätöstä tehdessään lakia, yhdenvertaisuutta ja omia ohjeitaan, kuten hankintaohjetta ja hallintosääntöä sekä sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjetta. Päätös on tarkoitussidonnaisuus-, yhdenvertaisuus-, objektiviteetti- ja luottamuksensuojan periaatteen vastainen. Hankintayksikkö on asettanut valittajayhtiön asiassa epäedullisempaan asemaan kuin muut tarjoajat ja näin syrjinyt valittajayhtiötä ja suosinut toisia tarjoajia.

Vastoin hankintayksikön perusteluja valittajayhtiöllä ei ole ollut mitään puutteita tilaajavastuutiedoissa. Hankintayksikkö ei ole edelleenkään kyennyt osoittamaan, mikä se puute olisi ollut, joka olisi vastoin hankintapyynnössä kaikilta tarjoajilta vaadittua. Tarjouspyynnössä ei ole ollut erikseen yksilöityä vaatimusta, että tarjoajan tulisi olla tarjoushetkellä rekisteröityneenä työnantajarekisteriin. Valittajayhtiö on kieltäytynyt esittämästä työntekijöidensä salassa pidettäviä työsopimuksia, koska sitä ei ole vaadittu tarjouspyynnössä, eikä sitä ole vaadittu yhdeltäkään toiselta tarjoajalta kyseisessä hankinnassa, eikä kaupunki ole vastannut valittajayhtiön tiedusteluihin siitä, mihin lakiin tämä vaatimus perustuu. Hankintayksikkö on saanut riidatta selväksi, että valittajayhtiö on hoitanut kaikki yhteiskunnalliset

velvoitteet, sillä valittajayhtiö kuuluu ”luotettava kumppani”-statuksen alle ja on toimittanut sen raportin heti tarjousajan päätyttyä ja hankintayksikön pyydettyä, kuten hankintailmoituksessa on määritetty. Kun yhdeltäkään toiselta tarjoajalta ei ole vaadittu enempää, ei voida vaatia valittajayhtiöltäkään. Valittajayhtiölle on siten asetettu tarjouskilpailun päättymisajan jälkeen vaatimuksia, joita ei ole ollut tarjousasiakirjoissa. Valittajayhtiö on myös valittu tänä vuonna auditoitavaksi PEFC-järjestelmässä. Tuossa tilaisuudessa tarkistetaan, että valittajayhtiö on tehnyt kirjallisesti työsopimukset.

Päätökselle ei ole lainmukaista perustetta ja se on luottamuksensuojan periaatteen vastainen. Hankintayksikkö on tehnyt ensin lainmukaisen ratkaisun ja valinnut yhdeksään erilliseen osaurakkaan halvimman kaikki tarjousehdot täyttävän urakoitsijan eli valittajayhtiön.

Asian käsittely ja selvittäminen hallinto-oikeudessa

Kaupunki on antanut lausunnon.

Stora Enso Oyj:lle, UPM Metsä Oyj:lle ja Metsänhoitoyhdistys Etelä-Savo ry:lle on varattu tilaisuus lausua asiassa. Lausumia ei ole annettu.

Valittajayhtiö on antanut vastaselityksen.

Hallinto-oikeus on ilmoittanut osapuolille, ettei se järjestä suullista käsittelyä asiassa ja on varannut valittajayhtiölle tilaisuuden toimittaa lisäselvitystä asiassa. Valittajayhtiö on toimittanut lisäselvitystä.

Hallinto-oikeuden ratkaisu

Hallinto-oikeus hylkää suullisen käsittelyn järjestämistä koskevan vaatimuksen.

Hallinto-oikeus jättää tutkimatta vahingonkorvausta koskevan vaatimuksen, vaatimuksen hallinto-oikeuden päätöksen julkaisemiseen liittyen sekä vaatimuksen sen vahvistamisesta, että viranhaltijat ja luottamushenkilöt ovat esittäneet virheellisiä väitteitä.

Muilta osin hallinto-oikeus hylkää valituksen oikeudenkäyntikuluja koskevine vaatimuksineen.

Perustelut

Suullinen käsittely

Valittajayhtiö on pyytänyt suullisen käsittelyn järjestämistä, jotta valittajayhtiö voi tuoda todistajien avulla esille kaikki ne laittomuudet ja valheet, joita hankintayksikkö on asiassa esittänyt sekä sen selvittämiseksi, minkä vuoksi

Mikkelin kaupungin eräät toimielimet ja viranhaltijat toimivat lainvastaisesti. Valittajayhtiö ja Mikkelin kaupunki ovat esittäneet asiassa selvitystä kirjallisesti. Kun otetaan huomioon valittajan esittämät perusteet suullisen käsittelyn järjestämiseksi sekä se, että asian ratkaisemiseksi merkitykselliset tosiseikat ilmenevät riittävästi hallinto-oikeudelle esitetystä kirjallisesta selvityksestä, hallinto-oikeus hylkää suullista käsittelyä koskevan vaatimuksen oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 57 §:n 2 momentin 2 kohdan nojalla.

Tutkimatta jättäminen

Valittaja on vaatinut, että kaupunki tulee velvoittaa suorittamaan valittajayhtiölle menetettynä katteena, kuluina, hättänä ja vahinkona yhteensä 9 400 euroa. Kaupungin hankintayksikkö tulee velvoittaa julkaisemaan verkkosivuillaan tai yleisessä tietoverkossa ratkaisun lopputulos vähintään 30 vuorokauden ajaksi. Hallinto-oikeuden on lisäksi vahvistettava, että kaupunkikehityslautakunnan esittelijät ja lautakunnan jäsenet ovat esittäneet hylkäysperusteena perättömiä väitteitä.

Hallinto-oikeus toteaa, että yhtiön vaatiman korvauksen suorittamisesta on kysymys yksityisoikeudellisesta vahingonkorvausasiasta, jonka ratkaiseminen ei kuulu hallinto-oikeuden toimivaltaan. Hallinto-oikeuden päätöksen julkaisemisesta säädetään kuntalain 142 §:ssä, jonka mukaan kunnan on viipymättä julkaistava ilmoitus hallinto-oikeuden päätöksestä yleisessä tietoverkossa, jollei salassapitoa koskevista säännöksistä muuta johdu. Hallinto-oikeudella ei ole sen sijaan toimivaltaa antaa valittajan vaatiman kaltaisia määräyksiä siitä, kuinka kunnan tulee toteuttaa hallinto-oikeuden ratkaisusta tiedottaminen. Hallinto-oikeuden toimivaltaan ei kuulu myöskään kanteluluonteisten huomautusten tutkiminen, eikä sen vahvistaminen ovatko esittelijöiden ja lautakunnan jäsenten väitteet olleet perättömiä. Tältä osin hallinto-oikeus sen sijaan voi päätöksen lainmukaisuutta arvioidessaan ottaa kantaa siihen, onko valituksenalainen päätös perustunut asianmukaiseen ja paikkaansa pitävään selvitykseen. Edellä esitetty valittajayhtiön vaatimukset on siten jätettävä tutkimatta.

Tutkituilta osin

Sovelletut säännökset

Hallintolain 6 §:n mukaan viranomaisen on kohdeltava hallinnossa asioivia tasapuolisesti sekä käytettävä toimivaltaansa yksinomaan lain mukaan hyväksyttäviin tarkoituksiin. Viranomaisen toimien on oltava puolueettomia ja oikeassa suhteessa tavoiteltuun päämäärään nähden. Niiden on suojattava oikeusjärjestyksen perusteella oikeutettuja odotuksia.

Hallintolain 31 §:n 1 momentin mukaan viranomaisen on huolehdittava asian riittävästä ja asianmukaisesta selvittämisestä hankkimalla asian ratkaisemiseksi tarpeelliset tiedot sekä selvitykset. Saman pykälän 2 momentin mukaan asianosaisen on esitettävä selvitystä vaatimuksensa perusteista.

Asianosaisen on muutoinkin myötävaikutettava vireille panemansa asian selvittämiseen.

Julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista (hankintalaki) annetun lain säännökset

Hankintalain 3 §:n 1 momentin mukaan hankintayksikön on kohdeltava hankintamenettelyn osallistujia ja muita toimittajia tasapuolisesti ja syrjimättömästi sekä toimittava avoimesti ja suhteellisuuden vaatimukset huomioon ottaen.

Hankintalain 25 §:n 1 momentin 1 kohdan mukaan kansalliset kynnysarvot ilman arvonlisäveroa laskettuna ovat 60 000 euroa tavarahankinnoissa, palveluhankinnoissa ja suunnittelukilpailuissa, jollei 3–4 kohdassa toisin säädetä

Saman pykälän 2 momentin mukaan tätä lakia ei sovelleta hankintasopimuksiin tai käyttöoikeussopimuksiin, joiden ennakoitu arvo alittaa kansalliset kynnysarvot.

EU-kynnysarvon ylittäviin hankintoihin sovellettavan hankintalain 74 §:n 1 momentin mukaan tarjoajan tulee tarjouksessaan osoittaa tarjoamansa tavaran, palvelun tai rakennusurakan olevan tarjouspyynnössä ja muissa hankinta-asiakirjoissa esitettyjen vaatimusten mukainen. Hankintayksikön on suljettava tarjouspyyntöä tai tarjousmenettelyn ehtoja vastaamattomat tarjoukset tarjouskilpailusta.

Pykälän 2 momentin mukaan, jos tarjouksessa tai osallistumishakemuksessa olevat tiedot tai asiakirjat ovat puutteellisia tai virheellisiä taikka jotkut asiakirjat tai tiedot puuttuvat, hankintayksikkö voi pyytää tarjoajaa tai ehdokasta toimittamaan, lisäämään, selventämään tai täydentämään tietoja tai asiakirjoja hankintayksikön asettamassa määräajassa. Edellytyksenä on, että menettelyssä noudatetaan 3 §:ssä säädettyjä periaatteita.

EU-kynnysarvon ylittäviin hankintoihin sovellettavan hankintalain 81 §:n 1 momentin 10 kohdan mukaan hankintayksikkö voi päätöksellään sulkea tarjouskilpailun ulkopuolelle ehdokkaan tai tarjoajan, joka on syyllistynyt olennaisesti väärien tietojen antamiseen ilmoittaessaan hankintayksikölle tässä luvussa tarkoitettuja tietoja tai laiminlyönyt vaadittavien tietojen antamisen.

Pykälän 5 momentin mukaan hankintayksikkö voi soveltaa 1 momentissa säädettyä myös kansalliset kynnysarvot alittavissa hankinnoissa.

EU-kynnysarvon ylittäviin hankintoihin sovellettavan hankintalain 83 §:n mukaan hankintayksikkö voi asettaa ehdokkaiden tai tarjoajien rekisteröitymistä, taloudellista ja rahoituksellista tilannetta sekä teknistä ja ammatillista pätevyyttä koskevia 84–86 §:ssä tarkoitettuja vaatimuksia. Vaatimuksista on ilmoitettava hankintailmoituksessa. Vaatimusten tulee liittyä hankinnan kohteeseen ja ne on suhteutettava hankinnan luonteeseen, käyttötarkoitukseen ja laajuuteen. Vaatimuksilla tulee voida asianmukaisesti

varmistaa, että ehdokkaalla tai tarjoajalla on oikeus harjoittaa ammattitoimintaa ja että sillä on riittävät taloudelliset ja rahoitusta koskevat voimavarat sekä tekniset ja ammatilliset valmiudet toteuttaa kyseessä oleva hankintasopimus. Ehdokkaat tai tarjoajat, jotka eivät täytä hankintayksikön asettamia vähimmäisvaatimuksia, on suljettava tarjouskilpailusta.

EU-kynnysarvon ylittäviin hankintoihin sovellettavan hankintalain 88 §:n 1 momentin mukaan ennen hankintasopimuksen tekemistä hankintayksikön on vaadittava valittua tarjoajaa toimittamaan ajantasaiset todistukset ja selvitykset sen tutkimiseksi, koskeeko sitä 80 §:ssä tarkoitettu pakollinen poissulkemisperuste ja täyttyvätkö hankintayksikön asettamat 83 §:ssä tarkoitettut soveltuvuusvaatimukset.

Pykälän 3 momentin mukaan hankintayksikkö voi myös milloin tahansa hankintamenettelyn aikana pyytää ehdokkaita ja tarjoajia toimittamaan kaikki tai osan 1 momentissa tarkoitetuista selvityksistä, jos se on tarpeen menettelyn asianmukaisen kulun varmistamiseksi.

Kansallisiin hankintoihin sovellettavan hankintalain 104 §:n 2 momentin mukaan tarjoajan tulee tarjouksessaan osoittaa tarjoamansa tavaran, palvelun tai rakennusurakan olevan hankintailmoituksessa ja tarjouspyynnössä esitettyjen vaatimusten mukainen. Hankintailmoitusta, tarjouspyyntöä tai tarjousmenettelyn ehtoja vastaamattomat tarjoukset on suljettava pois tarjouskilpailusta. Hankintayksikkö voi pyytää tarjoajaa tai ehdokasta määräajassa toimittamaan, lisäämään, selventämään tai täydentämään puutteellisia tai virheellisiä tietoja ja asiakirjoja.

Kansallisiin hankintoihin sovellettavan hankintalain 105 §:n 1 momentin mukaan hankintayksikkö voi asettaa vaatimuksia tarjoajan soveltuvuudelle. Soveltuvuutta koskevien vaatimusten tulee olla oikeassa suhteessa hankinnan kohteeseen. Hankintayksikön tulee ilmoittaa käyttämänsä vaatimukset hankintailmoituksessa tai tarjouspyynnössä. Hankintayksikön on suljettava tarjouskilpailusta ehdokas tai tarjoaja, joka ei vastaa asetettuja soveltuvuusvaatimuksia.

Hankintalain 132 §:n 1 momentin mukaan hankintayksikkö voi itse poistaa virheellisen päätöksensä tai peruuttaa muun hankintamenettelyssä tehdyn ratkaisun, jolla on oikeudellisia vaikutuksia ehdokkaiden tai tarjoajien asemaan, ja ratkaista asian uudelleen (*hankintaoikaisu*), jos päätös tai muu hankintamenettelyssä tehty ratkaisu perustuu lain soveltamisessa tapahtuneeseen virheeseen tai jos asiaan on tullut sellaista uutta tietoa, joka voi vaikuttaa päätökseen, ratkaisuun tai hankintasopimuksen tekemisen edellytyksiin. Päätöksen tai ratkaisun oikaiseminen ei edellytä asianosaisen suostumusta.

Hankintalain 135 §:n mukaan hankintaoikaisua sovelletaan myös sellaisen hankintayksikön päätöksen tai muun hankintamenettelyssä tehdyn ratkaisun korjaamiseen, johon ei muutoin sovelleta tätä lakia. Tällaisen hankintaoikaisun johdosta tehtävään päätökseen ei saa hakea valittamalla muutosta markkinaoikeudelta.

Asiasta saatu selvitys

Tarjouspyynnöstä (päiväys 23.5.2024) ilmenee muun ohella, että Mikkelin kaupunki on pyytänyt avoimella tarjousmenettelyllä tarjousta taimikonhoito- ja hakkuun ennakkoräiväuspalveluista metsäaluepalvelut vastuualueen käyttöön yhdeksään eri kohteeseen, yhteensä 100,13 hehtaaria.

Tarjouspyynnössä on mainittu, että tarjoaja on tietoinen PEFC-sertifiointijärjestelmästä ja sen vaatimuksista suoritettavan työn suhteen ja on ilmoittautunut mukaan PEFC-sertifiointijärjestelmään. Palvelun tarjoaja ja hänen työntekijänsä ovat perehtyneet voimassa oleviin viranomaisten antamiin sekä työehtosopimuksissa oleviin työsuojelu- ja turvallisuusmääräyksiin. Työssä noudatetaan edellä mainittuja määräyksiä ja käytetään niiden mukaisia suoja- ja turvavarusteita. Palvelun tarjoaja vastaa käyttämänsä työvoiman osalta ammattitaidosta ja riittävien työsuojeluohjeiden antamisesta ja noudattamisesta. Lisäksi tarjouspyynnössä on kohdassa ”Sovelтуvuusvaatimukset” mainittu, että tarjoajan ei tarvitse liittää tarjoukseen mukaan tilaajavastuulain mukaisia selvityksiä. Nämä on kuitenkin pyynnöstä toimitettava ennen hankintapäätöksen tekemistä. Selvitykset eivät saa olla kolmea kuukautta vanhempia. Tällaisia selvityksiä ovat:

- Tarjoaja on merkitty ennakkoperintälain (1118/1996) mukaiseen ennakkoperintärekisteriin ja työnantajarekisteriin sekä arvonlisäverolain (1505/1993) mukaiseen arvonlisävelvollisten rekisteriin
- Tarjoajalla on kaupparekisteriote
- Tarjoajalla on todistus verojen maksamisesta tai verovelkatodistus tai selvitys siitä, että verovelkaa koskeva maksusuunnitelma on tehty
- Tarjoajalla on todistukset eläkevakuutusten ottamisesta ja eläkevakuutusmaksujen suorittamisesta tai selvitys siitä, että erääntyneitä eläkevakuutusmaksuja koskeva maksusopimus on tehty
- Selvitys työhön sovellettavasta työehtosopimuksesta tai keskeisistä työehdoista
- Todistus siitä, että yrityksellä on tapaturmavakuutuslain (608 /1948) tarkoittama vakuutus
- Selvitys työterveyshuollon järjestämisestä.
- Tarjoajalla on voimassaoleva vastuuvakuutus, jonka vakuutusmäärä on riittävä toiminnan laajuus huomioon ottaen.
- Laskutuksen on onnistuttava sähköisesti.
- Tarjoajaan ei kohdistu Euroopan unionin, Yhdistyneiden kansakuntien (YK) kohdistama tai Suomen viranomaisten asettamia pakotteita tai varojen jäädyttämispäätöksiä.

Tarjouspyynnössä on mainittu, että mikäli tarjoaja on liittynyt Tilajavastuu.fi/ Luotettava Kumppani palveluun ja tilajavastuulain mukaiset tiedot ovat saatavilla kyseisestä palvelusta, niin kohdassa tilajavastuulain mukaiset selvitykset mainittuja todistuksia ei tarvitse erikseen toimittaa.

Tarjouspyynnöstä käy lisäksi ilmi, että tarjousten tai osallistumishakemusten vastaanoton määräaika on ollut 9.6.2024 kello 23:59.

Valittajayhtiön ja kaupungin hankintayksikön välisistä sähköpostiviesteistä (17.6.-20.6.2024) käy muun ohella ilmi, että kaupunki on 17.6.2024 PEFC-sertifiointiin liittyen pyytänyt valittajayhtiötä toimittamaan kirjalliset työsopimukset alihankkijoiden osalta. Valittajayhtiö on 18.6.2024 ilmoittanut jo toimittaneensa Luotettava kumppani -raportin ja on tiedustellut, miksi kyseinen raportti ei riitä osoittamaan, että yhtiö on hoitanut yhteiskunnalliset velvoitteensa. Kaupunki on vastauksessaan 19.6.2024 todennut, että valittajayhtiö on ilmoittanut sillä olevan 17 ukrainalaista työntekijää. Yhtiö ei kuitenkaan kuulu työnantajarekisteriin. Tilaajavastuulain perusteella tilaajan on varmistuttava siitä, että palvelun tarjoaja noudattaa paikallisia työehtosopimuksia. Pyydetyistä työsopimuksista halutaan varmistaa kyseessä olevat seikat. Valittajayhtiö on samana päivänä lähettämällään viestillä ilmoittanut liittyneensä työnantajarekisteriin ja noudattavansa metsäalan työehtosopimusta. Viestin mukaan työsopimuksia ei yksityisyydensuojan vuoksi lähetetä.

Oikeudellinen arviointi

Asiassa esitetyn perusteella hankinnassa on kysymys kansallisen kynnysarvon alittavasta palveluhankinnasta. Asiassa on kysymys siitä, onko kaupungin metsätalousinsinööri voinut päätöksessään 20.6.2024 esittämillä perusteilla sulkea jo kertaalleen urakoitsijaksi valitun valittajayhtiön taimikonhoito- ja hakkuun ennakkoraivauspalvelujen hankintaa koskevan tarjouskilpailun ulkopuolelle. Asiassa tulee ennen kaikkea arvioitavaksi se, voidaanko kaupungin tekemiä päätöksiä pitää hallintolain 6 §:stä ilmenevien hallinnon oikeusperiaatteiden kuten suhteellisuusperiaatteen, yhdenvertaisuusperiaatteen ja luottamuksensuojan periaatteen vastaisina. Julkisiin hankintoihin liittyvistä menettelyistä kuten tarjoajan poissulkemisesta on säädetty hankintalaissa. Hallinto-oikeuden toimivaltaan ei kuulu hankintalain soveltaminen ja nyt kysymyksessä olevassa kansalliset kynnysarvot alittavassa ja siten hankintalain ulkopuolelle jäävässä hankinnassa esimerkiksi poissulkemista koskevat säännökset eivät tule suoraan sovellettaviksi. Hallinto-oikeus toteaa, että hankintalain säännökset osoittavat kuitenkin kynnysarvot ylittävissä hankinnoissa noudatettavia periaatteita ja niistä voidaan saada johtoa siten myös kansalliset kynnysarvot alittavissa hankinnoissa. Hankintalain ulkopuolelle jäävissä hankinnoissa esimerkiksi poissulkemista voidaan kuitenkin arvioida vapaammin kuin hankintalain soveltamisalalla (ks. KHO 2014:189 ja KHO 2022:75).

Valittajayhtiö on suljettu tarjouskilpailun ulkopuolelle keskeisesti sillä perusteella, että se ei ole toimittanut kaupungille yhtiön työntekijöiden työsopimuksia, minkä vuoksi ei ole voitu varmistua siitä, että yhtiö hoitaa velvoitteet työntekijöitään kohtaan lain edellyttämällä tavalla. Hallinto-oikeus toteaa, että tarjouspyynnössä on soveltuvuusvaatimusten osalta mainittu, ettei tarjouksen mukaan tarvitse liittää tilaajavastuulain mukaisia selvityksiä, mutta ne on kuitenkin pyynnöstä toimitettava ennen hankintapäätöksen tekemistä. Tarjouspyynnöstä käy ilmi, että tarjoajilta on vaadittu tilaajavastuulain mukaisina selvityksinä muun ohella, että tarjoaja on merkitty työnantajarekisteriin sekä selvitystä työhön sovellettavasta työehtosopimuksesta ja keskeisistä työehdoista. Lisäksi tarjouspyynnössä on

viitattu PEFC-sertifiointijärjestelmän vaatimuksiin suoritettavan työn suhteen ja on edellytetty, että tarjoaja on ilmoittautunut mukaan sertifiointijärjestelmään. PEFC-standardi (jakso 6.7) edellyttää muun ohella, että työnantajat noudattavat työ- ja sosiaalilainsäädäntöä, työehtosopimuksia sekä ulkomaalaisen työvoiman käyttöä koskevaa lainsäädäntöä.

Hallinto-oikeus toteaa, että hankintalain soveltamisalalla hankintayksikön on mahdollista hankintapäätöksen tekemisen jälkeen pyytää tarjouskilpailun voittaneelta lisäselvityksiä soveltuvuusvaatimusten täyttymisen selvittämiseksi ja sulkea voittaja tarjouskilpailusta, jos vaadittavien tietojen antaminen laiminlyödään. Esitetyn selvityksen perusteella hankintapäätöksen tekemisen jälkeen on käynyt ilmi, ettei valittajayhtiötä ole merkitty työnantajarekisteriin, vaikka sillä on tarjousasiakirjojen mukaan palveluksessaan 17 ukrainalaista työntekijää. Kaupungin antamasta lausunnosta käy ilmi, että valittajayhtiö on merkitty työnantajarekisteriin 19.6.2024 eli tarjousten jättöpäivän jälkeen. Valittajayhtiö ei ole siten täyttänyt tarjouspyynnössä mainittua vaatimusta työnantajarekisteriin kuulumisesta tarjousten jättöpäivään mennessä. Hallinto-oikeuden arvion mukaan kaupunki on havainnon perusteella voinut perustellusti pyytää valittajayhtiöltä lisäselvitystä sen varmistamiseksi, että yhtiö täyttää työnantajavelvoitteensa työntekijöitään kohtaan. Kun otetaan huomioon, että työntekijöiden keskeiset työsuhteen ehdot eivät ole ilmenneet valittajayhtiön toimittamasta Luotettava kumppani- raportista, yhtiön työntekijöiden työsuhteiden pyytämistä ei voida pitää epäasianmukaisena keinona asian selvittämiseksi. Koska valittajayhtiö ei ole toimittanut pyydettyjä selvityksiä, eikä työnantajavelvoitteiden noudattamisesta ole voitu tämän vuoksi varmistua, on yhtiö voitu sulkea pois tarjouskilpailusta. Metsätalousinsinöörin päätöstä, eikä valituksenalaista kaupunkikehityslautakunnan päätöstä voida pitää valittajayhtiön esittämillä perusteilla hallintolain 6 §:ssä säädettyjen suhteellisuus- ja yhdenvertaisuusperiaatteiden vastaisina. Koska valittajayhtiö on voitu sulkea pois tarjouskilpailusta jo mainitulla perusteella, hallinto-oikeuden ei ole tarvetta ottaa kantaa alhaista tarjoushintaa koskevaan poissulkemisperusteeseen.

Mikkelin kaupungin metsätalousinsinööri on aikaisemmalla hankintapäätöksellään 11.6.2024 päättänyt hankkia tarjouspyynnön mukaiset palvelut kaikkiin yhdeksään kohteeseen valittajayhtiöltä. Asiassa on valituksen johdosta vielä arvioitava, onko hankintayksikkö pyytäessään valittajayhtiöltä selvitystä vielä hankintapäätöksen tekemisen jälkeen ja sulkiessaan valittajan uudella hankintapäätöksellä tarjouskilpailusta menetellyt hallintolain 6 §:n mukaisen luottamuksensuojan periaatteen vastaisesti.

Hallinto-oikeus toteaa, että hankintayksikkö voi hankintalain 132 §:n mukaisesti tietyissä tilanteissa poistaa virheellisen päätöksensä tai peruuttaa muun hankintamenettelyssä tehdyn ratkaisun. Säännöstä sovelletaan myös kansalliset kynnysarvon alittaviin hankintoihin. Hallinto-oikeus arvioi kyseisen säännöksen perusteella, ettei kaupungin hankintaviranomaisen päätöksen voida katsoa myöskään kansalliset kynnysarvot alittavassa hankinnassa saavuttavan ehdotonta luottamuksensuojaa, vaan tehtyjä päätöksiä on arvioita tältä osin tapauskohtaisesti.

Hankintapäätöksessä 11.6.2024 on mainittu, että kaikki saapuneet tarjoukset on hyväksytty mukaan tarjousvertailuun. Päätöksessä on kuitenkin mainittu, ettei tehty hankintapäätös muodosta vielä sopimusta, vaan sopimus syntyy vasta erillisten sopimusasiakirjojen allekirjoituksilla. Kaupunki on tuonut lausunnossaan esiin, ettei sitä, ettei valittajayhtiö ole ollut merkittynä työntajarekisteriin, ole huomattu vielä ensimmäistä hankintapäätöstä tehtäessä. Valittajayhtiön ja kaupungin hankintayksikön välisistä sähköpostiviesteistä käy edellä selostetusti ilmi, että kaupungin hankintayksikkö on varannut valittajayhtiölle tilaisuuden esittää lisäselvitystä työnantajavelvoitteiden täyttämistä toimittamalla työntekijöiden työsuhteet. Koska pyydettyjä selvityksiä ei ole toimitettu, kaupunki on arvioinut, ettei se ole saanut asiasta riittävää selvitystä valittajayhtiöltä varmistuakseen siitä, että valittajayhtiö täyttää kaikki tarjoajalta edellytetyt soveltuvuusvaatimukset. Hallinto-oikeus katsoo, ettei asiassa ole ollut kysymys siitä, että kaupunki olisi asettanut hankinnan jälkeen uusia vaatimuksia tarjoajalle, vaan kaupungin hankintayksikön pyytämät selvitykset ovat liittyneet jo tarjouspyynnössä mainittujen soveltuvuusvaatimusten selvittämiseen.

Hallinto-oikeus toteaa, että työnantajarekisteriin kuulumisen ja työnantajavelvoitteiden noudattaminen olisi ollut mahdollista selvittää jo ennen ensimmäisen hankintapäätöksen tekemistä. Hallinto-oikeus arvioi kuitenkin, että hankintapäätöksen tekeminen ei ole automaattisesti tarkoittanut vielä hankintasopimuksen tekemistä ja kaupungilla on ollut mahdollista pyytää soveltuvuusvaatimusten täyttämistä koskevia selvityksiä vielä hankintapäätöksen tekemisen jälkeenkin. Kuten yllä on todettu, valittajayhtiö ei ole toimittanut pyydettyjä selvityksiä, ja tämän vuoksi soveltuvuusvaatimusten täyttymisestä ei ole voitu varmistua. Metsätalousinsinöörin 11.6.2024 tekemä päätös on ollut siten virheellinen, että kaupungilla on ollut perusteet oikaista jo tekemäänsä hankintapäätöstä uudella päätöksellä. Valittajayhtiölle ei voida katsoa syntyneen 11.6.2024 tehdyn hankintapäätöksen perusteella oikeutettuja odotuksia siitä, että kaupunki tulisi tekemään varsinaisen hankintasopimuksen yhtiön kanssa tai, ettei kaupunki voisi vielä oikaista tekemäänsä hankintapäätöstä. Hallinto-oikeus katsoo, ettei päätös ole siten myöskään hallintolain 6 §:n luottamuksensuojan periaatteen vastainen, sen perusteella, että se on ottanut valittajayhtiön soveltuvuuden hankintapäätöksen tekemisen jälkeen valituksenalaisella hankintapäätöksellä uudelleen arvioitavaksi.

Valituksen perusteena on edelleen esitetty, ettei oikaisuvaatimuksen johdosta annetussa päätöksessä ole lainkaan käsitelty sitä oikaisuvaatimuksessa esitettyä seikkaa, että Etelä-Savon metsänhoitoyhdistykselle on tarjousvertailussa annettu liikaa pisteitä luonnonhoitokorttia ja varamiesjärjestelmää koskevasta kriteeristä. Hallintolain 49 g §:n 1 momentin mukaan oikaisuvaatimus päätöksessä on annettava perusteltu ratkaisu oikaisuvaatimuksessa esitettyihin vaatimuksiin. Hallinto-oikeus toteaa, että valituksenalaisessa kaupunkikehityslautakunnan päätöksessä 8.7.2024 § 73 on otettu kantaa keskeisiin perusteisiin, joilla laajassa oikaisuvaatimuksessa on vaadittu metsätalousinsinöörin päätöksen kumoamista. Valituksenalaista

päätöstä ei ole syytä kumota yksin sen vuoksi, ettei siinä ole otettu kantaa pisteytyksen virheellisyyttä koskevaan oikaisuvaatimuksen perusteeseen. Itse pisteytyksen osalta hallinto-oikeus toteaa, että tarjousten vertailutaulukosta ilmenee, ettei Etelä-Savon metsänhoitoyhdistykselle luonnonhoitokortista ja varamiesjärjestelmästä annetuilla pisteillä ole tarjotut hinnat huomioiden ollut minkään hankinnan osa-alueen osalta vaikutusta siihen, mikä tarjous on tullut valituksi. Tähän nähden metsätalousinsinöörin ja kaupunkikehityslautakunnan päätöksiä ei voida pitää yhdenvertaisuusperiaatteen vastaisina valittajan esittämällä pisteytystä koskevalla perusteella.

Kaupunkikehityslautakunta on valituksenalaisella päätöksellään voinut hylätä valittajayhtiön oikaisuvaatimuksen. Edellä mainitut perustelut huomioiden päätökset eivät ole myöskään valittajayhtiötä syrjiviä tai yhdenvertaisuusperiaatteen vastaisia. Päätöksiä ei voida pitää valituksessa esitetyt perusteet huomioiden myöskään kaupungin hallintosäännön tai hankintasäännön vastaisina.

Metsätalousinsinööri ja kaupunkikehityslautakunta eivät ole käyttäneet valituksessa mainituilla perusteilla heille asiassa kuuluvaa harkintavaltaansa väärin, päätökset eivät ole syntyneet virheellisessä järjestyksessä, eivätkä päätökset ole muutoinkaan valituksessa esitetyillä perusteilla lainvastaisia.

Oikeudenkäyntikulut

Oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 95 §:n 1 momentin mukaan oikeudenkäynnin osapuoli on velvollinen korvaamaan toisen osapuolen oikeudenkäyntikulut kokonaan tai osaksi, jos erityisesti asiassa annettu ratkaisu huomioon ottaen on kohtuutonta, että tämä joutuu itse vastaamaan oikeudenkäyntikuluistaan.

Asiassa annettu ratkaisu huomioon ottaen ei ole kohtuutonta, että valittajayhtiö pitää oikeudenkäyntikulunsa vahinkonaan.

Muut sovelletut oikeusohjeet

Kuntalaki 135 §
 Tuomioistuinlaki 4 luku 1 §
 Hallintolaki 45 § 1 momentti

Muutoksenhaku

Kuntalain 142 §:n 1 momentin mukaan tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Valitusosoitus on liitteenä (kunnallisvalitus).

Hallinto-oikeuden kokoonpano

Asian ovat ratkaisseet hallinto-oikeuden jäsenet Jukka Hartikainen, Marika Turunen ja Toni Nykänen.

Esittelevä jäsen

Toni Nykänen

Tämä päätös on sähköisesti varmennettu hallinto-oikeuden asianhallintajärjestelmässä.

Jakelu ja oikeudenkäyntimaksu

Päätös	ATM Metsäpalvelu Oy, sähköpostitse antopäivänä
Oikeudenkäyntimaksu	270 euroa (Oikeudenkäyntimaksua koskeva oikaisuvaatimusohje on tämän päätöksen liitteenä.)
Jäljennös maksutta	Mikkelin kaupunginhallitus / kaupunkikehityslautakunta, sähköpostitse antopäivänä
	Kunnan on kuntalain 142 §:n mukaan viipymättä julkaistava ilmoitus tästä päätöksestä yleisessä tietoverkossa, jollei salassapitoa koskevista säännöksistä muuta johdu.
	Stora Enso Oyj, sähköpostitse antopäivänä
	UPM Metsä Oyj, sähköpostitse antopäivänä
	Metsänhoitoyhdistys Etelä-Savo ry, sähköpostitse antopäivänä

Vastaa

Vastaa kaikille

Poista viesti

Kirjaudu ulos

Lähettäjä ita-suomi.hao@oikeus.fi**Vastaanottaja** kirjaamo@mikkeli.fi**Aihe** Itä-Suomen hallinto-oikeuden päätös 31.10.2025**Päiväys** pe 31.10.2025 11:42:12**Liitetiedostot** Päätös_31.10.2025.pdf [153.6 KB]

Lataa

Hei,

Oheinen Itä-Suomen hallinto-oikeuden päätös 31.10.2025 pyydetään välittämään Mikkelin kaupunginhallitukselle / kaupunkikehityslautakunnalle.

Terveisin | Med hälsning

Ronja Reinikainen

lainkäyttösihteeri | lagskipningssekreterare

Itä-Suomen hallinto-oikeus | Östra Finlands förvaltningsdomstol

Minna Canthin katu 64

PL 1744, 70101 Kuopio

Puh. 029 56 42502

Fax. 029 56 42501

email. ita-suomi.hao(at)oikeus.fi

Tämä viesti voi sisältää luottamuksellista tietoa. Mikäli ette ole viestissä tarkoitettu vastaanottaja, olkaa hyvä ja ilmoittakaa siitä lähettäjälle ja poistakaa viesti välittömästi. | Detta meddelande kan innehålla konfidentiell information. Ifall ni inte är meddelandets avsedda mottagare, vänligen informera avsändaren om detta och radera meddelandet omedelbart. | This message may contain confidential information. If you are not the intended recipient, please notify the sender and delete the message immediately.

Turvallisuussyistä viesti on enää luettavissa 29
vuorokautta 22 tuntia

Viesti liitetiedostoineen (zip)

Tallenna

